

11. IKASGAIA.- KONTABILITATE ETA KONTUEN IKUSKARITZA INSTITUTUA ETA AUDITOREEN ERAKUNDE PROFESIONALAK.

Aurkibidea

- Helburuak
- Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutua
- Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutuaren Tasa
- Korporazioak

11.1. HELBURUAK

Ikasgai hau Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutuari buruzkoa eta auditoreen Korporazioei buruzkoa da.

Bere momentuan, legegileak, kontuen auditoria, Direktibetako printzipioak kontuan izanik erregulatu zuenean, asko ziren zituen aukerak. Aukeratako bat, Kontuen auditoriari buruzko ahalmenak auditoreen Korporazioei ematea zen eta, ondorioz, Administrazioak, auditoria jardueraren obligazio eta eskubideen kontrolean, zeharka bakarrik parte hartuko zuen. Beste aukera bat, Administrazioari, jarduera kontrolatu zezan, ahalmen garrantzitsuenak ematea zen. Aukera hau izan zen Espainian hartutakoa.

Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutua, Ekonomia eta Ogasun Ministerioaren menpe dagoen, izaera administratiboko erakunde bat da. Bere ahalmenak, bi alorretan banatzen dira globalki. Alor hauek, batetik, kontabilitatea eta, bestetik, Kontuen auditoria dira. Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutua, Kontabilitatean eta Kontuen auditorian gorengo organo administratiboa da.

Auditoreen Korporazioei dagokionez, ez dago Korporazio bakar bat, estatutu eta arau desberdinak dituzten bi baizik. Kontuen auditoria lanbidea, ez da lanbide kolegiatua, auditoria lanetan jarduteko, Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutuaren baimena eta Auditoreen Erregistro Ofizialean inskribatzea nahikoa baita. Ez da beharrezkoa izango Korporazio bateko kidea izatea. Kolegio profesionalen sorreraren oinarria, zenbait lanbidetan aritzeko Estatuak emandako baimen bat beharrezkoa denaren filosofiarekin lotu izan da. Hala ere, normalean, ahalmen horiek Korporazio profesionaleri ematen zaizkie, eta hauek, baldintza batzuk betetzea galdatu ondoren, Kolegioko kide izatea galdatzen dute. Kontrako aukera, Administrazioak –ez Korporazioek- baimena ematea eta zuzenean jarduera erregulatzea da. Gaur egun, azken egoera hau da Kontuen auditoriarena.

Ikasgai hau bukatzean, ikasleak hurrengo gaiak ezagutuko ditu:

- Zeintzuk diren Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutuaren funtzioak
- Zeintzuk diren auditoreen Korporazioak
- Korporazio horien funtzioak
- Zertan datzan auditoria txosten bakoitzagatik auditoreek ordaindu beharreko tasa

11.2. KONTABILITATE ETA KONTUEN IKUSKARITZA INSTITUTUA.

Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutua, izaera administratiboa duen Erakunde bat da. Ekonomia eta Ogasun Ministerioaren menpe dago.

Legeak kontuen auditoria jardueraren kontrol eta antolamenduan paper nagusia ematen dio.

Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutuaren funtzioak

Kontabilitate eta Kontuen Auditoria Institutuak, kontuen auditorian eta kontabilitatearen eremuan, gehieneko eskuduntzak ditu. Kontuen Auditoriaren eremuan dituen funtzio nagusiak hurrengoak dira:

1.- Auditoreen Erregistro Ofiziala gestionatzen du. Erregistro hau Institutuaren menpe dago (Legearen 7. art.a).

2.- Unibertsitateek eta Auditoreen Korporazioek egiten dituzten prestakuntza teorikoko prestakuntza kurtsoak Institutuak homologatu beharko ditu, berak jarriko dituelarik kurtso horien ezaugarri eta baldintzak zein izan behar diren. Subsidiarioki, Institutuak kurtso horiek antolatuko ditu, eskaria egonik, prestakuntza hori eskaintzen ez den lurraldeetan.

Auditore izateko azterketak deialdi bakar baten bidez egingo dira, hiru Korporazioek batera proposatzen dutelarik azterketa hori eta, subsidiarioki, Institutuak egin dezake, honek, kasu orotan, azterketen deialdiak onartuko dituelarik. Gainera programaren edukia zein den Institutuak erabakiko du (37. art.a).

Prestakuntza teorikoaren eta azterketaren lehenengo zatiaren dispentsak Institutuak erabakiko ditu BOICAC-ean argitaratuko duen erabaki baten bidez.

3.- Auditoreek jarri beharreko fidantzaren kontrola (Erregelamenduaren 55.5 art.a).

4.- Korporazioek aurkezten dituzten auditoria arau teknikoaren, arau etikoen eta kalitatearen barne kontrolerako arauen homologazioa eta argitaratzea.

5.- Auditoria jardueraren kontrola egitea. Kontrol honek, auditorearen edo auditoria sozietatearen jardueren ikerketa suposatzen du. Kontrol hau bi motakoa izan daiteke: alde batetik, *kalitatearen kontrola*, auditoria jardueraren zenbait aspekturi

buruzkoa eta, bestetik, *kontrol teknikoa* auditoria lan konkretu batzuei zuzendua, lana bere osotasunean edo zati batzuk aztertuz (Legearen 28 art.ak eta Erregelamenduaren 61 eta hurrengo art.ak). Horrelako kontrol bat egiteak ez du auditoreen irregulartasunik aurreuposatzen. Institutuak, urtero, auditoria jardueraren kontrolerako plan bat egingo du (kalitate kontrola eta kontrol teknikoa).

Kontrol teknikoaren helburua, auditoreek eta auditoria sozietateek egindako lan konkretu bat edo auditoria jardueraren aspektu batzuk, kontuen auditoriari buruzko legean, erregelamenduan eta arau teknikoetan xedatutakoarekin bat etorritz egin den egiaztatzen da. Kontrol honen ondorioz, Institutuak kontrol teknikoaren jardura amaitutzat jotzea edo prozedura zehatzaile bat hastea erabaki dezake arau-hauste bat egon dela uste badu.

Kalitate kontrolaren bitartez, auditoreak eta auditoria sozietateak aldiro kontrolatuak dira, beren lanen kalitatea hobetzeko helburuarekin, hobekuntza eskakizunak eginaz. Kalitate kontrolak, gutxienez, auditoreen kalitatearen barne kontrola eta jarraitutako prozedurak aztertuko ditu, kontrol sistema horren efizientzia konprobatzeko. Interes publikoko entitateen kontuak ikuskatzen dituzten auditore jardunlari guztiak eta auditoria sozietateak, gutxienez, hiru urtean behin eta beste auditoreak eta auditoria sozietateak sei urtetik behin kontrolatuak izango dira.

Auditoreek eta Auditoria Sozietateek, Institutuari, bere funtzioak bete ditzan, beharrezkoak dituen informazioak eman behar dizkiote. Informazio horiek lortzeko edo egiazkoak diren konfirmatzeko, Institutuak beharrezkoak jotzen dituen ikerketak egin ditzake. Auditoreek, eskatutako liburuak, dokumentuak, programa informatikoak, etb. eman beharko dizkiote Institutuari.

Ikerketa lan horiek hurrengo lekuetan egin ditzake, bere aukerara Institutuak:

- a) Auditorearen edo auditoria sozietatearen bulegoetan.
- b) Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutuaren lokaletan bertan.

Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutuak kalitate kontrola Korporazioekin egitea erabaki dezake, Institutuak gainbegirale bezala jokatuko duelarik. Institutuak akordio hori beste hirugarren batzuekin ere lor dezake, azken hauek baldintza konkretu batzuk betetzen badituzte behintzat (Legearen 3. Xedapen gehigarria eta Erregelamenduaren 74.3 art.a).

6.- Auditoreak zehatzeko ahalmena.

7.- Nazioarteko kooperazioa. Institutuak Europar Batasunean auditoria jarduerarengan baimen, kontrol eta diziplina eskuduntzak dituzten autoritateekin kolaboratzea, auditoreei buruzko informazioa trukitzea eta ikertzea, beste Estatu bati ikerketa horiek egitea eskatzea...

8.- Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritzan Institutuaren Aldizkariaren (BOICAC) argitalpena.

9.- Auditoria txosten bakoitzari dagokion tasaren kobrua.

11.3. KONTABILITATE ETA KONTU-IKUSKARITZA INSTITUTUAREN TASA.

Auditoreen Erregistro Ofizialean inskribatuta dauden auditoreek eta Auditoria Sozietateek, jaulkitako auditoria txosten bakoitzagatik ordaindu beharreko tasa bat da, Institutuaren kontrol lanek suposatzen dituzten gastuei aurre egiteko.

Tasa hori 105,84 eurokoa izango da jaulkitako txosten bakoitzagatik. Hala ere, ikuskatutako entitatea interes publikoduna bada eta auditoria txostenagatik 30.000 euro edo gutxiago kobratzen badu, tasa 211,69 euro izango dira.

Ikuskatutako entitatea interes publikoduna bada eta auditoria txostenagatik 30.000 euro edo gehiago kobratzen badu, tasa 423,37 euro izango dira.

Tasa hori ordaintzeko obligazioa, hiruhilabeteko bakoitzaren azkenengo egunean sortuko da.

11.4. KORPORAZIOAK.

Auditore izateko, Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutuaren menpe dagoen, Kontuen Auditoreen Erregistro Ofizialean inskribatu behar da. Baina posible da auditorea izatea eta auditoria lanetan aritzea korporazio bateko kide izan gabe.

Hala ere, auditoreak edo auditoria sozietateak, aldi berean, Korporazio bat baino gehiagoko kide izan daitezke.

Auditoreen Korporazio izateko baldintzak

Korporazio profesional batek auditoreen eta auditoria sozietateen Korporazio izateko hurrengo baldintzak bete behar ditu:

1.- Estatutuetan kideen jarduera bakarra edo bat behintzat, kontuen auditoria dela adierazi behar da.

2.- Kontuen Auditoreen Erregistro Ofizialean inskribatuta dauden auditoreen ehuneko 10a gutxienez, Korporazioko kide izatea.

3.- Kontuen Auditoreen Erregistro Ofizialean jardunlari bezala inskribatuta dauden auditoreen ehuneko 15a gutxienez, Korporazioko kide izatea.

Kontuen auditoreen Korporazio konkretuak

- Kontuen Azterlari Zineginen Institutua (Instituto de Censores Jurados de Cuentas de España). www.icjce.es

- REA+REGA Auditoreak, Ekonomisten Kontseilu Orokorrekoak <http://www.rea-rega.economistas.es/>

Korporazioen funtzioak

Orokorrean, bere kideak laguntzea dute funtzio bezala eta, bereziki, ikuskatutako enpresen eskubideen babesa.

Zehazki bere funtzioak hurrengoak dira:

1.- Auditoria arau teknikoak, etika arauak eta kalitatearen barne kontrolari buruzko arauak KKII-ri aurkeztu, bai bere kabuz bai Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutuak eskatuta.

2.- Gaitasun profesionalaren azterketa egitea guztiek batera.

3.- Irakaskuntza teorikoko ikastaroak antolatzea eta ematea, Insitutuak homologatu ondoren.

4.- Korporazioko kideek burutu behar dituzten etengabeko prestakuntzaren antolaketa.

5.- Korporazioko kideak gaitasun azterketan eskatzen den prestakuntza praktikoan parte hartzea bultzatzea, praktikaren betetzea kontrolatuz.

6.- Korporazioko arau deontologikoak prestatu eta betetzen direla aztertzea.

7.- Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutuari zehapen-prozeduraren hasiera proposatzea.

8.- Kontabilitate eta Kontuen Ikuskaritza Institutuarekin elkarlanean aritzea eta auditoreen eta auditoria sozietateen gaineko kalitate kontrola egitea Institutuarekin horrela erabakitzen duenean.

9.- Korporazioko estatutuetan ezarrita daukaten bestelako edozein funtzio, helburua Kontuen Auditoriari buruzko Legean eta Erregelamenduan xedatutakoa hobe betetzea bada.